

**RAN-2101002502030091**
**S.Y.B.A. (External) Yearly Examination March - 2026**
**Political Science - III (Principle) Indian Government and Politics**
**Time: 3 Hours ]**
**[ Total Marks: 100**

|                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>સૂચના : / Instructions</b><br>(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.<br>Fill up strictly the above details on your answer book | Seat No.:<br><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/><br><div style="border: 1px solid black; height: 80px; margin-top: 10px;"></div> Student's Signature |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

- પ્ર.1. ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતા એટલે શું? ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતા માટેની શરતો કઈ છે? વિગતવાર સમજાવો **20**  
**અથવા**
- પ્ર.1. ચૂંટણીપંચની રચના અને કાર્યોની વિગતવાર ચર્ચા કરો
- પ્ર.2. લોકશાહી શાસન વ્યવસ્થામાં રાજકીય પક્ષોની ભૂમિકા મહત્વની ગણાય છે - આ વિધાન સમજાવો. **20**  
**અથવા**
- પ્ર.2. કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકાર વચ્ચેના ધારાકીય અને વહીવટી સંબંધો અંગે સમજૂતી આપો.
- પ્ર.3. રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો એટલે શું? આ સિદ્ધાંતો અંગે વિગતવાર ચર્ચા કરો. **20**  
**અથવા**
- પ્ર.3. ભારતીય સંસદની રચના અને કાર્યો અંગે ચર્ચા કરો.
- પ્ર.4. આમુખનો અર્થ સમજાવી ભારતીય બંધારણના આમુખમાં રજૂ થયેલા સિદ્ધાંતો અંગે સમજૂતી આપો. **20**  
**અથવા**
- પ્ર.4. ભારતના બંધારણ દ્વારા આપવામાં આવેલા મૂળભૂત અધિકારો અંગે સ્પષ્ટ સમજૂતી આપો.
- પ્ર.5. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે) **20**  
1. ભારતીય બંધારણના પાયાઓ  
2. વડાપ્રધાનના કાર્યો  
3. ભારતીય બંધારણ ઘડતરની પ્રક્રિયા  
4. કેબિનેટ પ્રથા

## ENGLISH VERSION

- Q.1.** What is the independence of the judiciary? What are the conditions for the independence of the judiciary? Explain in detail. **20**
- OR**
- Q.1.** Discuss in detail the composition and functions of the Election Commission.
- Q.2.** Political parties play an important role in a democratic governance system - Explain this statement. **20**
- OR**
- Q.2.** Explain the legislative and administrative relations between the Central Government and the State Government.
- Q.3.** What is Directive Principles of politics? Discuss in detail its principles. **20**
- OR**
- Q.3.** Discuss the composition and functions of the Indian Parliament.
- Q.4.** Explain the meaning of the Preamble and explain the principles presented in the Preamble of the Indian Constitution. **20**
- OR**
- Q.4.** Give a clear explanation regarding the Fundamental Rights provided by the Constitution of India.
- Q.5.** **Write short notes. (Any two)** **20**
1. Foundations of the Indian Constitution
  2. Functions of the Prime Minister
  3. Process of framing the Indian Constitution
  4. Cabinet system
-